

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Аршиннікова А.В.

аспірант,

Науковий керівник: Брус Т.М.

доцент,

Університет митної справи та фінансів

КОРУПЦІЯ В СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Якщо говорити про корупцію в системі органів державної влади, то можна дати таке визначення: корупція – це зловживання державною владою посадовою особою, а також керівником чи службовцем органу державної влади для одержання будь-яких незаконних вигод для себе чи інших осіб, пов'язаних із проходженням державної служби [2]. До причин корупції в органах державної влади на сучасному етапі можна віднести такі чинники: недостатнє відмежування державного апарату від підприємницьких і комерційних структур; недостатня активність громадської позиції щодо подолання корупції; потужна бюрократична система в Україні, яка передбачає отримання неправомірних вигод державними службовцями; суцільне лобювання щодо прийняття законів та інших нормативно-правових актів; низький рівень оплати праці державних службовців в Україні, що змушує їх ставати суб'єктами корупційних діянь.

Корупційні схеми в державному управлінні основна причина руйнівних наслідків у соціально-економічній сфері. До них слід віднести:

1. Погіршення інвестиційного клімату. Інвестори зацікавлені вкладати кошти лише у випадку стабільного та гарантованого отримання максимально можливих прибутків. Коли корупція проникає у всі сфери державного управління економічними процесами інвестор відчуває ризик втрати грошей. У свою чергу це призводить до падіння міжнародного іміджу країни, погіршення її політичних, економічних, соціальних і правових позицій на світовій арені.

2. Підвищення ціни за соціальні послуги, що надаються державою. Корупція як самостійна система вимагає постійного фінансового утримання. Окрім отримання певних вигод та благ внаслідок надання державних послуг шляхом порушення закону, збільшується й сама вартість цих послуг.

2. Дестимулювання підприємницької ініціативи. В Україні розкрадання коштів Державного бюджету перетворилось на справу з рентабельністю набагато вищою ніж розвиток власного бізнесу. Крім того, система «відкатів» і хабарів суттєво знижує прибутковість у приватному секторі, що й послаблює підприємницьку ініціативу.

3. Розширення тіньової економіки. Природа тіньової економіки є похідною від корупції. Обсяги та каталізація тінізації економічної сфери є прямим

віддзеркаленням ступеня інтенсивності поширення корупції на всіх рівнях влади. Тіньовий сектор дозволяє виводити фінансові та інші ресурси з легального обігу й завдяки цьому збагачує корупційну вертикаль.

4. Неefективність витрачання бюджетних коштів. Сучасні корупційні схеми, які спрямовані на розкрадання коштів Державного бюджету, еволюціонували в корупційні мережі, що почали впливати на формування пріоритетів державної політики виходячи з власних корупційних інтересів, нехтуючи соціально-економічними потребами держави.

У підсумку, сповільнення темпів економічного зростання, розвиток недобросовісної конкуренції, руйнування ринкових механізмів і економічної системи держави, зниження рівня конкурентоспроможності, скорочення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, погіршення соціальної стратифікації суспільства, порушення відносин власності, монополізація, криміналізація та тінізація економіки призводять до економічного занепаду країни.

Боротьба з корупцією на місцях є набагато складнішою справою, ніж виявлення корупційних «схем» на національному рівні.

По-перше, в більшості випадків суми не настільки великі і це не зацікавлює загальнодержавні незалежні ЗМІ. Газети та журнали в регіонах в абсолютній більшості випадків належать одному з бізнес-кланів. Тому опублікувати матеріал з відкритим вказуванням прізвищ та посад майже неможливо.

По-друге, на регіональному рівні набагато важче знайти відповідну інформацію, оскільки органи місцевого самоврядування, зазвичай, ігнорують запити про публічну інформацію. Наступні звернення до прокуратури аналогічно наштовхуються на непробивну стіну бездіяльності правоохоронних органів.

Звертаючись до конкретних прикладів корупції на місцевому рівні, варто зупинити свою увагу на популярному нині механізмі під назвою «концесія» в сфері регіонального житлово-комунального господарства (ЖКГ).

Концесія передбачає передачу в оперативне управління приватним особам цілісних майнових комплексів – водоканалів, тепломереж тощо, що перебувають у комунальній власності.

Найбільш поширені порушення принципів проведення концесійних конкурсів та наслідки їх корупції для громадян у сфері концесії комунального майна представлені в Таблиці 1

Таблиця 1

Найбільш поширені порушення принципів проведення концесійних конкурсів

- ⇒ Положення про проведення концесійного конкурсу записується таким чином, що під критерії попадають лише «потрібні» компанії
- ⇒ Критерії концесійного конкурсу виписується надто загально з розмитими характеристиками, що створює простір для маніпуляцій щодо допуску компаній до конкурсу та визначення переможця
- ⇒ До складу конкурсної комісії включаються депутати місцевої ради, члени виконкому, громадські активісти, що в змові із «замовником» виконують вся дії, спрямовані на передачу в концесію цілісного майнового комплексу заздалегідь визначеному переможцю
- ⇒ Документація концесійного конкурсу може передбачити закритість проведення засідань комісії (відповідно п.16 постанови КМУ від 12.04.2000 №642). Конкурсна комісія може трактувати закритість засідань, що мають проводитися без участі сторонніх осіб, як закритість інформації. Іншими словами, інформація про передачу в концесію комунального майна, яка апріорі є публічною стає конфіденційною. В Положенні про проведення конкурсу вводиться припис, що розголошення інформації виключно за рішенням суду, і в такому випадку майно громади передається до приватних рук за закритими дверима. Це є справжнім корупційним ризиком.
- ⇒ Компанія-концесіонер є власністю іншої компанії як корпоративна структура, що має своїм місцезнаходженням офшорні зони (Республіка Кіпр, Маршалові острови тощо). У такому випадку податки та збори сплачуються саме на території іншої держави, а не там, де безпосередньо знаходиться об'єкт концесії
- ⇒ Компанія-концесіонер, якщо не передбачено в договорі з органами місцевого самоврядування, може звільнити більшість працівників, що виконували свою трудову функцію в рамках роботи на комунальному підприємстві до переходу в оперативне управління концесіонеру

ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОРУПЦІЇ:

- 1). Відкритий доступ до інформації щодо умов, учасників та результатів конкурсу концесії;
- 2). Обов'язкове проведення консультацій з громадою перед проведенням конкурсу;
- 3). Доступне пояснення формули, за якою розраховується розмір концесійного платежу

За весь час свого самостійного існування Україна прийняла більше 300 антикорупційних нормативних актів, створила близько 200 громадських неурядових організацій, метою діяльності яких є боротьба з тінізацією економіки і корупцією. Тим не менш, у рейтингу найбільш корумпованих країн світу ми впевнено рухаємося вгору. З цього випливає нескладний висновок: хороші закони треба не тільки приймати, але й виконувати. Але, поки при владі перебувають всі ті ж люди, що звикли вирішувати питання «за подяку», щось навряд чи щось зміниться.

Водночас, рівень тінізації економіки та рівень корупції в нашій країні залишається загрозливо високим. Для вирішення цієї проблеми й протидії цим негативним явищам недостатньо лише декларувати боротьбу з ними. Необхідно прийняти дієве законодавство, спрямоване на виконання міжнародних зобов'язань, що містяться у документах ООН, Ради Європи, групи ГРЕКО, у Стамбульському плані дій та інших, до виконання яких приєдналася Україна [4, с. 350].

Таким чином, для боротьби з корупцією доцільно досліджувати історію еволюції суспільств. Цікавий результат полягає в тому, що економіка „пам'ятає корупцію і в коротко-, і в довгостроковому періодах. Суспільство, що складається з індивідумів, які „заражені корупцією, перетворюється на суспільство, де корупція стає звичним явищем – традицією. Внаслідок цього виникає „ганебне коло корупції, коли нове покоління страждає від хабарництва попередників. У цій моделі вірогідніший перехід суспільства з низького рівня корумпованості на вищий, ніж навпаки [4].

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.96. – Київ.: Преса України, 1997.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики», 14.05.201.
3. Конвенція про корупцію у контексті цивільного права (ETS 174) : прийнята Радою Європи (м. Страсбург) 9 верес. 1999 р. і відкрита для підписання Україною 4 листоп. 1999 р. // Матеріали міжнар. Семінару «Антикорупційні розслідування та стратегія попередження корупції», Київ, 15-16 трав. 2002 р. – К., 2002. – С. 63.
4. Флейчук М. І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки : теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації / М. І. Флейчук. – Львів : Ахілл, 2008. – 660 с.

Вовк С.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
Донецький державний університет управління*

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ МЕДИЧНОГО КЛАСТЕРУ НА ЕТАПІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ

Реалізація реформ з децентралізації в Україні розпочалася у 2014 році коли було ухвалено базові документи. Кінцева мета яких є поліпшення умов існування населення держави. Це є важливим кроком для формування ефективної системи медичної допомоги населенню як на муніципальному і регіональному рівні, так і країни в цілому.

Сьогодні, наукові та практичні кола дискутують питання о серйозних проблемах які існують у охороні здоров'я. Одна з багатьох проблем, це обмеженість наявних фінансових ресурсів держави, яка зменшує можливості перетворень у цій сфері. Нинішня система охорони здоров'я не задовольняє нікого: ні пацієнтів, які платять за послуги не завжди високої якості, ні